

LA a 15-a ANIVERSARE A ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

Academia Republicii Populare Romîne a împlinit cincisprezece ani de existență. Răspunzînd înaltei misiuni încredințate de Partid de a organiza și coordona activitatea de creație științifică din toate domeniile, noua Academie a reușit, într-un interval de timp relativ scurt, să ridice nivelul cercetărilor științifice la înălțimi necunoscute altădată, dirijînd și stimuînd eforturile creatoare ale oamenilor de știință din țara noastră.

Reorganizarea Academiei din R.P.R. a însemnat un moment hotărîtor și pentru dezvoltarea arheologiei din patria noastră, căreia i s-a asigurat o orientare ideologică justă și baza materială corespunzătoare. Un pas important pentru dezvoltarea pe o bază nouă a acestei discipline s-a realizat prin crearea *Institutului de arheologie*, un vechi deziderat al arheologilor, care a primit misiunea de a elabora planurile tematice, de a organiza și efectua cercetările de teren și de a veghea la valorificarea rezultatelor în lumina concepției marxist-leniniste.

Îndrumată de cel mai înalt for științific și înzestrată cu mijloace materiale corespunzătoare, activitatea arheologică din R.P.R. a fost pusă în situația de a obține realizări deosebit de valoroase. Încadrarea activității în planuri unice a permis studierea la nivel republican și elucidarea problemelor istorice celor mai urgente, îmbunătățirea calității muncii prin organizarea unor colective puternice, compuse din cercetători cu experiență și din cadre tinere care au crescut în procesul muncii, înlocuirea mentalității individualiste printr-o mentalitate nouă, aceea a colaborării tovarășești.

În aceste condiții, cercetarea arheologică a încetat de a avea un caracter întâmplător și de a depinde de preferințele fiecărui cercetător. Consecințele s-au văzut curînd. Mai întii s-a lărgit enorm cîmpul cercetărilor, atît în sens cronologic cît și teritorial, urmărindu-se să se ajungă la o cunoaștere egală a tuturor epocilor istorice și a tuturor regiunilor țării. De aceea, preluînd și continuînd tradițiile valoroasei școli arheologice existente, Institutul de arheologie n-a părăsit cercetările din sectoarele tradiționale (neolitic, epoca greco-romană). Paralel însă, s-au inițiat cerce-

tări în sectoarele mai puțin cunoscute din punct de vedere arheologic, cum erau epoca veche a pietrei, perioada prefeudală, epoca feudală cercetări care prezentau o mare importanță pentru deplina înțelegere a procesului de dezvoltare a societății autohtone.

Justețea acestei orientări a tematicii de cercetare a fost confirmată de practică, de succesele realizate tocmai în sectoarele și în regiunile neglijate în trecut. Exemplul cel mai edificator în această privință îl constituie Moldova, altădată cunoscută numai prin cultura ceramicii pictate, care a ajuns din urmă, datorită atenției de care s-a bucurat în anii regimului democrat-popular și pe plan arheologic, regiunile mai înaintate din acest punct de vedere, cum erau Transilvania și Muntenia.

Nu e locul să întocmim o listă a lucrărilor și rezultatelor remarcabile realizate în cei cincisprezece ani la care ne referim. Nu putem să nu relevăm însă câteva din rezultatele cele mai importante. Urmind ordinea cronologică, se cuvine să înregistrăm în primul rând progresele realizate în cunoașterea paleoliticului, îndeosebi a paleoliticului inferior. Cercetările din ultimii ani au adus dovezi certe că teritoriul țării noastre a făcut parte din marea arie geografică în care a avut loc procesul de antropogeneză, fiind locuit încă de *hominizi* (descoperirile din Valea Dîrjovului, r. Slatina).

Rezultate de importanță europeană a obținut colectivul care studiază cultura dacică din cetățile din Munții Orăștiei, regiune în care se afla centrul economic, politic, cultural și religios al statului dac.

Trebuie să menționăm de asemenea contribuțiile aduse la cunoașterea istoriei Dobrogei și a populațiilor autohtone de cercetările sporite an de an din coloniile grecești de pe țărmul mării (Histria, Tomis și Callatis).

Un loc deosebit în tematica Institutului de arheologie l-au ocupat cercetările privind perioada de după retragerea Aureliană, acel așa-zis *mileniu întunecat*, cvasinecunoscut din punct de vedere arheologic. Colectivul sectorului prefeudal din cadrul institutului, în strînsă colaborare cu *Comisia pentru studiul formării limbii și poporului român* de pe lângă Prezidiul Academiei R.P.R., a reușit să aducă contribuții esențiale la probleme din cele mai importante pentru istoria țării noastre, cum sînt continuitatea populației daco-romane pe teritoriul Daciei, dezvoltarea societății autohtone în cursul migrației popoarelor, rolul slavilor în procesul de etnogeneză a romînilor și de formare a relațiilor feudale. Cu ajutorul unor documente materiale incontestabile, interpretate în lumina materialismului istoric, au sporit dovezile privind continuitatea populației autohtone și a conviețuirii ei cu slavii pînă la asimilarea acestora de către băștinași și formarea unei culturi „protoromînești” (cultura Dridu-Bucov).

Institutul de arheologie și-a lărgit simțitor activitatea în urma organizării unei secții de arheologie feudală. Colectivul acestei secții, deși încă tînăr și luptînd cu greutăți inerente începutului, a efectuat cercetări sistematice atît în așezări din perioada timpurie a feudalismului (Capidava, Dinogetia, Basarabi, Păcuiul lui Soare) cît și în numeroase cetăți, orașe, curți domnești, sate și biserici din perioada feudalismului dezvoltat. Aceste cercetări au îmbogățit substanțial istoria patriei, scoțînd la lumină documente arheologice de cea mai mare importanță pentru înțelegerea justă a dezvoltării societății feudale din țările romîne.

În sfârșit, în scurta perioadă de care ne ocupăm, este de subliniat și activitatea desfășurată de sectorul numismatic al institutului, lucru care se reflectă în studii temeinice, la un înalt nivel științific, publicate în revista *Studii și cercetări numismatice*.

Este neîndoielnic că activitatea de cercetare a crescut în ultimii ani într-un ritm impresionant, în toate sectoarele, obținând rezultate din ce în ce mai valoroase. Acestei creșteri i-a corespuns și o dezvoltare corespunzătoare a posibilităților de valorificare a rezultatelor. În adevăr, de unde în perioada statului burgheziei și moșierimii arheologia dispunea de o singură publicație (*Dacia, fouilles et recherches archéologiques en Roumanie*), a cărei apariție era departe de a fi asigurată, rezultatele se publică astăzi în trei periodice cu apariție planificată : *Studii și cercetări de istorie veche*, *Materiale și cercetări arheologice* și *Dacia, revue d'archéologie et d'histoire ancienne*.

S-au publicat de asemenea, în condiții grafice și tehnice remarcabile, câteva monografii arheologice care ridică și mai sus prestigiul științei arheologice din țara noastră. Se elaborează și o serie de colecții de inscripții și izvoare literare.

Toate aceste frumoase realizări ale arheologiei din R.P.R., cunoscute și apreciate nu numai în țară ci și de specialiștii de peste hotare, oglindesc eforturile oamenilor de știință din țara noastră, patriotismul și dragostea lor pentru istoria poporului din sinul căruia s-au ridicat. O sinteză a acestor realizări o reprezintă primul volum din *Istoria României*, vastă lucrare de istorie scrisă de pe pozițiile ideologiei clasei muncitoare.

Aceste realizări, cu care cercetătorii Institutului de arheologie, ca și colegii lor de la Institutele de istorie din Cluj și Iași, se mîndresc, nu ar fi fost însă posibile dacă munca științifică din țara noastră nu ar fi permanent îndrumată și sprijinită de Partidul Muncitoresc Român și de către Statul nostru democrat-popular, care au asigurat climatul de lucru necesar și mijloacele materiale indispensabile. Avînd asigurate aceste condiții, sub conducerea nemijlocită a Academiei R.P.R., arheologia din țara noastră se va ridica pe culmi din ce în ce mai înalte.

GH. ȘTEFAN

